

1. Hur många ytterligare utrivningar av fungerande småskaliga vattenkraftverk anser ert parti är acceptabla?

Svar: Moderaterna vill se så få utrivningar som möjligt. Fungerande småskalig vattenkraft ska bevaras när miljömålen kan uppnås med mindre ingripande åtgärder. Därför går det inte att ange ett visst antal acceptabla utrivningar.

Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra?

Svar: Regeringen har redan ändrat regelverket för att bättre väga in vattenkraftens betydelse för elförsörjningen och fullt ut använda de undantag som EU-rätten medger. Vi kommer att följa hur reglerna tillämpas och är beredda att vidta ytterligare åtgärder om omprövningarna fortfarande leder till oproportionerliga utrivningar eller produktionsförluster.

2. Hur vill ert parti stärka den småskaliga vattenkraftens roll för Sveriges elberedskap, civila beredskap och totalförsvar?

Svar: Småskalig vattenkraft ska i högre utsträckning ses som en del av Sveriges beredskap och totalförsvar. Vi vill att dess förmåga att bidra med lokal elproduktion, ö-drift, dödnätsstart och andra systemnyttor ska beaktas vid omprövningar och i kommuners och myndigheters beredskapsplanering. Vi vill också säkerställa att dessa samhällsnyttor väger tyngre i avvägningen mellan miljöhänsyn och elförsörjning.

Vilka konkreta åtgärder vill ert parti genomföra?

Svar: Regeringen har sedan tidigare gett Energimyndigheten och Svenska kraftnät i uppdrag att tydliggöra vattenkraftens nyttor och betydelse för elförsörjningen, som del av konkretiseringen av regeringens energipolitiska inriktning kopplat till att bland annat stärka totalförsvaret.

3. Anser ert parti att den svenska tillämpningen av Natura 2000 behöver förändras? Om ja, på vilket sätt?

Svar: I Sverige har det länge funnits en tendens till överimplementering av EU-lagstiftning, där Natura 2000 är ett tydligt exempel. Arbetet med att uppnå eller bibehålla rätt miljö kvalitet i svenska sjöar och vattendrag är mycket angeläget, men vi ska inte ställa mer långtgående krav än vad EU-rätten kräver. För att säkerställa att vattenkraften provas mot rätt kravnivå har regeringen tillsatt en utredning som ska redovisas senast den 30 november 2026.

4. På grund av kraftigt ökande kostnader för omprövningarna har Vattenkraftens Miljöfond begränsat ersättningen till 6,5 miljoner kronor per kraftverk. För vissa verksamhetsutövare innebär detta att utrivning riskerar att bli det enda ekonomiskt möjliga alternativet. Anser ert parti att detta är en acceptabel utveckling? Om inte, hur vill ni lösa problemet?

Svar: Vattenkraftens miljöfond är en viktig förutsättning för ett effektivt genomförande av den nationella planen för moderna miljövillkor. Åtagandet om en branschgemensam

finansieringslösning har sin grund i den energipolitiska överenskommelsen från 2016. Av överenskommelsen följer att vattenkraftsbranschen fullt ut ska finansiera kostnaderna för arbetet med att säkerställa att verksamheter och anläggningar åtgärdas så att Sverige lever upp till EU-rätten och dess krav på vattenverksamheter.

- 5. Vid vattenmyndigheternas fastställande av miljökvalitetsnormer ska EU:s ramdirektiv för vatten tillämpas så att miljöhänsyn vägs mot andra viktiga samhällsintressen. Många verksamhetsutövare upplever att denna avvägning inte sker i praktiken. Anser ert parti att dagens tillämpning uppfyller EU-rättens krav? Om inte, vilka förändringar vill ni genomföra?**

Svar: Vi anser att Sverige fullt ut ska utnyttja det handlingsutrymme som EU-rätten medger. Regeringen har därför ändrat regelverket för att stärka avvägningen mellan miljöhänsyn och samhällsviktiga intressen som elförsörjning och beredskap. Nu är det viktigt att dessa förändringar får fullt genomslag i vattenmyndigheternas arbete.

- 6. Riksdag och regering har beslutat att möjligheten att klassificera vattenförekomster som kraftigt modifierade vatten (KMV) och att använda mindre stränga krav ska utnyttjas fullt ut inom EU-rättens ramar. Många verksamhetsutövare upplever att detta inte får genomslag i den praktiska tillämpningen. Vad anser ert parti är orsaken till detta och vilka åtgärder vill ni vidta?**

Svar: Riksdagens och regeringens intention är tydlig, möjligheten att använda KMV ska utnyttjas fullt ut inom EU-rättens ramar. Om detta inte får genomslag i praktiken behöver tillämpningen förbättras. Regeringen har redan genomfört förordningsändringar för att stärka användningen av KMV. Det är rimligt att vidta ytterligare åtgärder om myndigheternas tillämpning inte motsvarar lagstiftarens intentioner.

- 7. Många verksamhetsutövare upplever att samverkan mellan länsstyrelserna och verksamhetsutövarna inte fungerar som avsett. Konsekvensen blir att fler frågor hänskjuts till mark- och miljödomstolarna, vilket leder till längre handläggningstider, ökade kostnader och en mycket lång genomförandetid för NAP. Hur vill ert parti förbättra samverkansprocessen och skapa en mer effektiv och rättssäker omprövning?**

Svar: Vi vill dels förtydliga processerna, dels se över hur arbetet organiseras. Detta arbete är påbörjat genom att regeringen har förtydligat samverkansprocessen genom ändringar i vattenförvaltningsförordningen. Nu behöver dessa förändringar få fullt genomslag. Utöver detta har regeringen tillsatt en utredning för att på sikt inrätta en central miljöprövningsmyndighet, som ska ta över de ärenden som idag handläggs av länsstyrelsernas miljöprövningsdelegationer. Utredningen ska även förbereda hur vissa uppgifter senare kommer att flyttas från mark- och miljödomstolarna.

- 8. Riksdagen och regeringen har vid flera tillfällen uttalat hur den nationella planen ska genomföras. Många verksamhetsutövare upplever ändå att myndigheternas tillämpning inte överensstämmer med dessa intentioner. Delar ert parti den uppfattningen? Om ja, vilka förändringar vill ni genomföra?**

Svar: Vår intention är tydlig: vattenkraftens betydelse för elförsörjningen ska väga tyngre och EU-rättens undantagsmöjligheter ska utnyttjas fullt ut. Därför har den moderatledda regeringen ändrat regelverket och förtydligat vattenmyndigheternas ansvar. Om dessa intentioner fortfarande inte får genomslag i tillämpningen är vi beredda att driva ytterligare åtgärder för att säkerställa att regelverket tillämpas så som riksdagen och regeringen avsett.

- 9. Den småskaliga vattenkraften producerar förnybar och planerbar el samt bidrar till lokal elförsörjning, elberedskap och levande kulturmiljöer. Vilken roll anser ert parti att den småskaliga vattenkraften ska spela i Sveriges framtida elsystem och vilka politiska åtgärder vill ni genomföra för att stärka dess långsiktiga förutsättningar?**

Svar: Småskalig vattenkraft ska fortsatt vara en del av Sveriges fossilfria och planerbara elsystem. Den bidrar inte bara med elproduktion utan också med lokal elförsörjning, beredskap, reglerförmåga och värdefulla kulturmiljöer. Vi vill därför säkerställa långsiktiga och förutsägbara villkor där miljöhänsyn kan förenas med en trygg elförsörjning, genom att fullt ut tillämpa de möjligheter som EU-rätten medger och värna befintlig vattenkraft där den fyller en viktig samhällsfunktion.